

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Ndob/40/2024
Identifikačné číslo spisu:	6124271886
Dátum vydania rozhodnutia:	29.10.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivana Nemčeková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6124271886.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivany Nemčekovej a členiek senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a JUDr. Lenky Praženkovej, v spore žalobcov 1/ JUDr. J. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom A., 2/ Ing. I. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom U., E., obaja zastúpení advokátom Mgr. Marcelom Pélim, LL.M., so sídlom M. R. Štefánika 157/45, Považská Bystrica, IČO: 42 014 247, proti žalovanému Slovenská republika, za ktorú koná Správa štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky, so sídlom Pražská 29, Bratislava, IČO: 30 844 363, o zaplatenie 14 844,10 eur s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde Bratislava III pod sp. zn. 64Cb/107/2024, o nesúhlase Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica, takto

rozhodol:

Príslušným súdom na konanie v spore vedenom na Mestskom súde Bratislava III pod sp. zn. 64Cb/107/2024 je Mestský súd Bratislava IV.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica dňa 29.07.2024 postúpil spor na prejednanie a rozhodnutie Mestskému súdu Bratislava III z dôvodu, že po podaní odporu žalovaným v upomínacom konaní bol zo strany žalobcov podaný návrh na pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa § 10 ods. 3, resp. § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o UK“).

2. Mestský súd Bratislava III namietal, že nie je súdom príslušným na prejednanie a rozhodnutie sporu, pretože týmto súdom je Mestský súd Bratislava IV. Podľa názoru súdu predkladajúceho spis, z obsahu návrhu na vydanie platobného rozkazu vyplýva, že v danom spore nie je medzi stranami sporu záväzkový vzťah, ktorý by sa v zmysle § 261 ods. 1 a 2, resp. § 262 zákona č. 513/1991 Zb. (ďalej tiež „ObZ“) mal spravovať režimom Obchodného zákonníka. Mestský súd Bratislava III poukázal aj na skutočnosť, že z časti D návrhu na vydanie platobného rozkazu je zřejmé, že žalobcovia týmto návrhom neuplatňujú obchodnoprávny

nárok. Vzhľadom na uvedené Mestský súd Bratislava III konštatoval, že v tomto spore nebola založená kauzálna príslušnosť Mestského súdu Bratislava III, ale vecne a miestne príslušným je Mestský súd Bratislava IV.

3. Z vyššie uvedených dôvodov Mestský súd Bratislava III predložil súdny spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súdu spoločne nadriadenému obom súdom podľa § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“) na rozhodnutie o príslušnosti.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Banská Bystrica a Mestskému súdu Bratislava III na rozhodnutie o príslušnosti (§ 43 ods. 2 CSP), po preskúmaní okolností sporu o príslušnosť dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica je dôvodný.

5. Podľa ustanovenia § 36 ods. 1 a 2 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania, takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

6. Podľa ustanovenia § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednávania sporu.

7. Podľa ustanovenia § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

8. Podľa ustanovenia § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súde viazané.

9. Podľa ustanovenia § 12 ods. 2 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie v prvej inštancii je pre obvod Mestského súdu Bratislava IV miestne príslušný Mestský súd Bratislava IV.

10. Podľa ustanovenia § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

11. Podľa ustanovenia § 15 ods. 1 CSP, všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

12. Podľa ustanovenia § 2 ods. 1 ObZ, podnikaním sa rozumie sústavná činnosť vykonávaná samostatne podnikateľom vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia zisku alebo na účel dosiahnutia merateľného pozitívneho sociálneho vplyvu, ak ide o hospodársku činnosť registrovaného sociálneho podniku podľa osobitného predpisu.

13. Podľa ustanovenia § 2 ods. 2 ObZ, podnikateľom podľa tohto zákona je:

- a) osoba zapísaná v obchodnom registri,
- b) osoba, ktorá podniká na základe živnostenského oprávnenia,
- c) osoba, ktorá podniká na základe iného než živnostenského oprávnenia podľa osobitných predpisov,
- d) fyzická osoba, ktorá vykonáva poľnohospodársku výrobu a je zapísaná do evidencie podľa osobitného predpisu.

14. Podľa ustanovenia § 261 ods. 1 ObZ, táto časť zákona upravuje záväzkové vzťahy medzi podnikateľmi, ak pri ich vzniku je zrejmé s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týkajú ich podnikateľskej činnosti.

15. Podľa ustanovenia § 261 ods. 2 ObZ, touto časťou zákona sa spravujú takisto záväzkové vzťahy medzi subjektom verejného práva, ak sa týkajú zabezpečovania verejných potrieb alebo vlastnej prevádzky a podnikateľmi pri ich podnikateľskej činnosti.

16. Podľa ustanovenia § 261 ods. 8 ObZ, pri použití tejto časti zákona podľa odsekov 1 a 2 je rozhodujúca povaha účastníkov pri vzniku záväzkového vzťahu.

17. Podľa ustanovenia § 262 ods. 1 ObZ, strany si môžu dohodnúť, že ich záväzkový vzťah, ktorý nespadá pod vzťahy uvedené v § 261, sa spravuje týmto zákonom.

18. Podľa ustanovenia § 2 ods. 4 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, sídlom Mestského súdu Bratislava IV je mesto Bratislava; jeho obvod tvorí územný obvod okresov Bratislava I, Bratislava II, Bratislava III, Bratislava IV a Bratislava V.

19. Podľa ustanovenia § 14 ods. 3 zákona o UK, ak žalobca v lehote podľa odseku 1 podá návrh na pokračovanie v konaní, súd postúpi vec do piatich pracovných dní súdu príslušnému na jej prejednanie podľa Civilného sporového poriadku a strany o tom upovedomí.
Ak príslušným na jej prejednanie je súd podľa § 2, súd strany upovedomí o pokračovaní v konaní.

20. Najvyšší súd uvádza, že upomínacie konanie je alternatívnym spôsobom uplatňovania peňažných nárokov k postupu podľa CSP. Konanie o predmetnom peňažnom nároku bolo začaté dňom doručenia návrhu na vydanie platobného rozkazu Okresnému súdu Banská Bystrica a po splnení podmienok podľa § 14 ods. 3 zák. o UK tento spor pokračuje na príslušnom súde podľa CSP v dôsledku podania návrhu žalobcu na pokračovanie v konaní. Z hľadiska uplatneného peňažného nároku konanie začaté na upomínacom súde tvorí jeden celok s konaním na súde príslušnom podľa CSP, pričom pre skúmanie procesných podmienok konania sú rozhodné okolnosti v čase začatia konania na upomínacom súde (§ 36 CSP) [m. m. 5Ndob/3/2023].

21. Z návrhu na vydanie platobného rozkazu vyplynulo, že predmetom konania je pohľadávka, ktorá mala žalobcom vzniknúť z titulu uzatvorenej zmluvy o nájme so žalovaným, ktorému v zmysle predmetnej zmluvy prenechali do dočasného užívania špecifikované pozemky, pričom žalovaný sa zaviazal za užívanie pozemkov uhrádzať nájomné. Zo zmluvy o nájme je zrejmé, že bola uzatvorená medzi žalobcami ako fyzickými osobami nepodnikateľmi a žalovaným. Vzhľadom na uvedené mal spis predkladajúci súd za to, že žalobcovia nie sú v obchodnom záväzkovom vzťahu so žalovaným. Mestský súd Bratislava III uviedol, že nejde o spor z obchodnoprávneho záväzkového vzťahu medzi podnikateľmi, týkajúci sa ich podnikateľskej činnosti, spadajúci pod úpravu obsiahnutú v § 261 ods. 1 ObZ, ani o vzťah spadajúci pod úpravu obsiahnutú v § 261 ods. 2 ObZ, prípadne v § 262 ods. 1 ObZ, ale návrhom na vydanie platobného rozkazu bol uplatnený občianskoprávny nárok.

22. Najvyšší súd uvádza, že na to, aby určitý záväzkový vzťah spadol do množiny obchodnoprávných záväzkov, musí spĺňať kritériá obsiahnuté v § 261 ObZ, prípadne sa strany môžu v zmysle § 262 ObZ dohodnúť, že ich záväzkový vzťah, ktorý nespadá pod vzťahy uvedené v § 261 ObZ sa spravuje obchodným zákonníkom. Je zrejmé, že o obchodný záväzkový vzťah medzi podnikateľmi by išlo len v tom prípade, ak by už pri jeho vzniku bolo zrejmé, že sa týka ich podnikateľskej činnosti.

23. Z obsahu spisu vyplýva, že medzi žalobcami a žalovaným neexistuje žiadny obchodný záväzkový vzťah, ide o občianskoprávny spor medzi nepodnikateľskými subjektmi nesúvisiaci s podnikateľskou

činnosťou jeho účastníkov. Pre úplnosť najvyšší súd uvádza, že z časti D návrhu na vydanie platobného rozkazu (v upomínacom konaní) vyplýva, že žalobcovia týmto návrhom neuplatňujú obchodnoprávny nárok a úrok z omeškania uplatňujú podľa nar. vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Pre určenie povahy záväzkového vzťahu je však v tomto prípade smerodajná výlučne nepodnikateľská povaha subjektov záväzkového vzťahu. Predmetný návrh/žaloba teda nepredstavuje obchodnoprávny spor (§ 22 CSP), na prejednanie ktorého by bol kauzálny príslušný Mestský súd Bratislava III (§ 22 písm. a/ CSP).

24. Z vyššie uvedeného je potrebné konštatovať občianskoprávny charakter sporu a na určenie vecne a miestne príslušného súdu na konanie a rozhodnutie v spore aplikovať § 12 až § 15 CSP, v zmysle ktorých a s prihliadnutím na adresu sídla žalovaného, je v danom spore vecne a miestne príslušným Mestský súd Bratislava IV.

25. Na základe vyššie uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica je dôvodný, keď podľa CSP je na konanie v danom spore príslušný Mestský súd Bratislava IV.

26. Rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.